

Aan
De minister van Financiën, Economische Zaken
en Primaire Sector

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Datum
16 juli 2026
Ons kenmerk
Cft 202600071
Pagina
1/8

Uw kenmerk

Bijlagen
2

Onderwerp
Advies bij de ontwerpbegroting 2027

Geachte heer Wever,

Op 6 juli 2026 ontving het College Aruba financieel toezicht (CAft) de ontwerpbegroting 2027 (OB) van Aruba. Hierbij ontvangt u het advies van het CAft bij de OB.¹ In bijlage 1 vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing.

Oordeel

Aruba begroot voor 2027 voor de collectieve sector een overschot van AWG 203 miljoen, wat neerkomt op 2,3 procent van het bruto binnenlands product (bbp). In de periode 2028-2031 wordt een jaarlijks overschot minimaal 1,5 procent van het bbp begroot. De OB voldoet daarmee vooralsnog aan de begrotingsnorm van het financieringssaldo van de collectieve sector conform de LAft en aan de voorgeschreven tekortcompensatie.²

Het Algemeen Investerings- en Ontwikkelingsfonds (AIOF) is nog niet actief. Er zijn al dotaties voor geraamd, maar er is nog geen begroting voorgelegd bij het CAft en ook een meerjarige investeringsagenda is nog niet ontvangen. Los van het AIOF begroot Aruba voor 2027 slechts AWG 3,5 miljoen aan investeringen. Dit is marginaal gegeven de grote investeringsopgaven waar Aruba voor staat.

Vervolg

Het CAft adviseert u de volgende aanpassingen van de OB, voordat deze wordt aangeboden aan de Staten:

1. Bied de begroting van het AIOF voor 2027 aan zodat het CAft de overheidsuitgaven integraal kan beoordelen.³

2. Lever daarbij ook een meerjarige investeringsagenda aan die is afgestemd op de beleidsprioriteiten en uitvoeringscapaciteit van het land.
3. Gebruik de meest recente definitie van de collectieve sector voor de bepaling van het financieringssaldo en de schuld.

Naast aanpassingen in de OB roept het CAft u op om ook voor de jaren 2025-2028 de collectieve sector zo spoedig mogelijk vast te stellen.

Toelichting

Lasten

Het CAft constateert dat met de publicatie van de OB een verdere stap wordt gezet richting *policy-based budgeting*. Het is positief dat hiermee een duidelijker verband wordt gelegd tussen de inzet van middelen en het gevoerde beleid. Het CAft moedigt Aruba aan om *policy-based budgeting* verder te implementeren. Daarbij kunnen meetbare prestatie-indicatoren en evaluaties gekoppeld worden aan beleidsdoelstellingen zodat de effectiviteit van overheidsuitgaven beter beoordeeld kan worden.

Personeel

Conform de LAft moeten de personeelslasten vanaf 2027 onder het plafond van 10 procent van het bbp blijven. In de OB is een meerjarige raming van de personeelslasten in brede zin opgenomen, conform de definitie zoals opgenomen in de LAft. Uit de raming blijkt dat de personeelslasten tot en met 2031 onder het voorgeschreven plafond blijven.

Rentelasten

De rentelasten blijven een aanzienlijke druk leggen op de overheidsfinanciën van Aruba. In 2027 wordt circa 15 cent van iedere florijn die binnenkomt besteed aan renteverplichtingen. In de OB is Aruba nog niet uitgegaan van de herfinanciering en leenfaciliteit die mogelijk is onder de Rijkswet Houdbare Overheidsfinanciën Aruba (RHOFA). Gebruik van deze mogelijkheden zou Aruba significante extra begrotingsruimte opleveren.

Schuldquote

De schuld van de collectieve sector van Aruba bedraagt conform de OB ultimo 2027 AWG 4.568 miljoen, oftewel 53⁴ procent van het bbp. Conform de uitgangspunten van de OB ten aanzien van economische groei en jaarlijkse aflossing van de nominale schuld, daalt deze schuld naar 39 procent van het bbp in 2031. De OB laat daarmee een positieve ontwikkeling van de schuldquote zien. Aruba ligt hiermee op koers om, zoals de LAft voorschrijft, haar schuldquote voor 2040 onder de 50 procent te brengen.

Aruba zet in lijn met het advies van het CAft en het voorschrift uit de LAft⁵ in de OB alle overschotten van de SVb en AZV in voor schuldaflossing. Momenteel worden hiertoe overeenkomsten tussen het land en de sociale fondsen voorbereid. Het CAft vindt dit een belangrijke ontwikkeling die nodig is voor Aruba om te voldoen aan de eisen van de LAft en waarmee tegelijkertijd de rentelast voor de collectieve sector verminderd kan worden.

In de berekening van de schuld van de collectieve sector van Aruba zoals gepresenteerd in de OB wordt een enge definitie gebruikt van de collectieve sector. In juni 2026 is de collectieve sector van Aruba vastgesteld voor de jaren 2023 en 2024. Daarbij is de lijst uitgebreid van 6 naar 34 entiteiten. Een aantal materiële overheidsentiteiten die in de nieuwe vastgestelde lijst worden genoemd is in de OB nog niet geconsolideerd in de schuld van de collectieve sector. Dit vereist opvolging.

Financieringsoverschot

Aruba raamt voor 2027 een financieringssaldo voor de collectieve sector van 2,3 procent van het bbp. Dit loopt in de jaren daarna gestaag af naar een overschot van 1,5 procent van het bbp. Dit is nog steeds boven de norm van 1 procent van het bbp zoals gesteld in de LAft. De belangrijkste oorzaak van deze aflopende overschotten is de daling van het resultaat van de AZV en de SVb als gevolg van vergrijzing. Het is belangrijk dat Aruba op tijd beheersingsmaatregelen neemt zodat de kosten van de zorg en de sociale zekerheid ook op de middellange termijn houdbaar blijven.

Investerings

Aruba kiest ervoor om het grootste deel van haar investeringen onder te brengen in het nieuwe AIOF. Voor 2027 gaat het om een bedrag van AWG 11 miljoen. In de begroting 2026 was al voor AWG 2,5 miljoen gedoteerd aan het AIOF. Ook de komende jaren wordt gedoteerd aan het fonds ter uitvoering van investeringen. Er is nog geen begroting voor het fonds aangeleverd, daardoor is het ritme van de uitgaven en de bestemming van de middelen nog niet duidelijk. Het is van belang dat op korte termijn een begroting voor het fonds wordt aangeleverd omdat de uitgaven van het investeringsfonds een integraal onderdeel vormen van de overheidsfinanciën van Aruba. Buiten de investeringen die gedaan worden vanuit het AIOF wordt jaarlijks slechts AWG 3,5 miljoen geïnvesteerd.

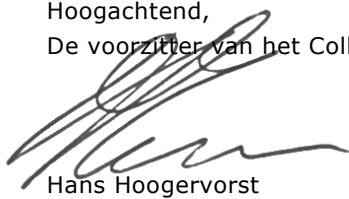
Een meerjarige investeringsagenda ontbreekt op dit moment nog. Met een meerjarige investeringsagenda kunnen investeringsopgaven worden geïdentificeerd op het gebied van infrastructuur, maar ook op andere gebieden die bijdragen aan de productiviteit en het verdienvermogen van Aruba. Met de agenda kan Aruba de investeringen prioriteren die het meeste maatschappelijke meerwaarde hebben. Door ook onderhoud een prominente plek te geven in de investeringsplannen kan Aruba garanderen dat de investeringen over een langere termijn maatschappelijke meerwaarde opleveren. Hierdoor kan de economische structuur en daarmee de houdbaarheid van de begroting worden versterkt.

Overheidsdeelnemingen

Aruba neemt in de OB een overzicht op van het resultaat en het eigen vermogen van 15 overheidsdeelnemingen. Het is een goede stap dat hiermee extra inzicht wordt geboden. Problemen bij deze deelnemingen kunnen risico's opleveren voor de landsbegroting. Hierbij valt op dat van een groot deel van de overheidsdeelnemingen nog geen jaarrekening beschikbaar is voor 2024. Het is van belang dat Aruba een actueel overzicht heeft van de financiën van haar deelnemingen om risico's te kunnen beheersen. In het overzicht in de begroting kan ook een analyse van de financiële risico's van overheidsdeelnemingen worden opgenomen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College Aruba financieel toezicht

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hans Hoogervorst', written over the printed name.

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Aruba
De directeur van de Directie Financiën

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van het financieringssaldo van het land voor de periode 2025-2031.

Tabel 1: Meerjarig overzicht financieringssaldo land (in miljoenen AWG)⁶

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Baten	1.928	1.950	2.005	2.057	2.099	2.135	2.177
Directe belastingen	646	656	685	693	701	709	717
Indirecte belastingen	896	903	930	966	999	1.033	1.068
Overige baten	386	392	391	399	400	393	393
Lasten	1.628	1.834	1.916	1.952	1.973	1.986	1.996
Personeelslasten	498	516	532	546	559	565	571
Goederen en diensten	196	234	290	294	296	299	302
Rente	295	289	293	304	303	300	293
Subsidies	237	266	288	288	288	288	288
Overdrachten	230	340	317	323	328	334	339
Bijdragen & afschrijvingen	171	189	195	197	198	200	201
Exploitatieresultaat	300	116	89	105	126	149	182
Kapitaaldienst	-15	-35	-5	-15	-26	-38	-51
Kapitaalontvangsten	32	31	32	32	32	32	32
Kapitaaluitgaven	47	66	37	47	58	70	83
Resultaat land	285	81	84	90	100	111	131

Bronnen: vierde uitvoeringsrapportage 2025, eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026/voorjaarsnota en ontwerpbegroting 2027

Baten

De totale baten bedragen AWG 2.005 miljoen en nemen ten opzichte van 2026 met AWG 55 miljoen toe (3 procent). De indirecte belastingbaten nemen ten opzichte van 2026 met AWG 27 (3 procent) toe, grotendeels in lijn met de verwachte (nominale) economische groei voor 2026. De directe belastingbaten stijgen met AWG 29 miljoen (3 procent). De overige baten dalen met AWG 1 miljoen. Deze post wordt negatief beïnvloed doordat in 2026 de dividenduitkering van de CBA incidenteel hoger was.

Lasten

De totale lasten bedragen in 2027 AWG 1.916 miljoen, wat een toename betekent van AWG 82 miljoen (4 procent) ten opzichte van 2026. Deze stijging wordt met name verklaard door AWG 56 miljoen hogere lasten voor goederen en diensten en AWG 22 miljoen voor subsidies en doeluitkeringen. De personeelslasten van het land stijgen met AWG 16 miljoen naar AWG 532 miljoen.

De rentelasten stijgen in 2027 met AWG 4 miljoen ten opzichte van 2026. In de begroting is (meerjarig) rekening gehouden met herfinanciering tegen een rentepercentage van 6,0 procent. De lasten voor subsidies en doeluitkeringen blijven vanaf 2027 nominaal gelijk.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst toont een tekort van AWG 5 miljoen in 2027. De kapitaalontvangsten (AWG 32 miljoen) bestaan uit studieleningen en vrijgekomen afschrijvingen. Daartegenover staan kapitaaluitgaven (AWG 37 miljoen), voornamelijk uit lokale vermogensoverdrachten en kredietverlening. De lokale vermogensoverdrachten bestaan voor een bedrag van 11 miljoen uit voeding voor het algemeen investerings- en ontwikkelingsfonds (AIOF). Ook is een bedrag van AWG 3,5 miljoen begroot voor investeringen buiten het AIOF.

Collectieve sector en overheidsentiteiten

De collectieve sector voor 2027 had conform de LAft uiterlijk op 1 april 2026 vastgesteld moeten zijn. Op 19 juni 2026 is, conform het voorstel van Aruba, de collectieve sector voor de jaren 2023 en 2024 vastgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Hierin is de collectieve sector uitgebreid van 6 entiteiten naar 34 entiteiten. Deze uitbreiding is nog niet in de OB opgenomen. Daarmee is onduidelijk wat de impact van de uitbreiding van de collectieve sector heeft op de begroting van Aruba en het voldoen aan de normen van de collectieve sector. Het CAft blijft het belang van een tijdige vaststelling van de collectieve sector benadrukken.

Het financieringssaldo van de collectieve sector volgens de oude samenstelling bestaat uit het financieringssaldo van het land (AWG 84 miljoen) en het resultaat van de overige entiteiten die tot de collectieve sector behoren (AWG 119 miljoen).

Tabel 2: Overzicht resultaat collectieve sector (in miljoenen AWG) ⁷

In tabel 2 wordt het financieringssaldo van de collectieve sector voor de periode 2025-2031 weergegeven (het land en de 6 overige entiteiten die volgens de oude definitie tot de collectieve sector worden gerekend).

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Financieringssaldo land (A)	285	81	84	90	100	111	131
Exploitatie	300	116	89	105	126	149	182
Kapitaaldienst	-15	-35	-5	-15	-26	-38	-51
Resultaat entiteiten (B)	196	127	119	88	62	38	21
AZV	112	72	74	58	42	25	9
SVb	78	62	40	31	24	17	11
ATA	43	12	17	17	14	10	12
Serlimar	4	0	0	0	0	0	0
SEPB	1	-1	0	0	0	0	0
UA	-1	0	0	0	0	0	0
Correcties	-41	-18	-12	-17	-17	-14	-10
Collectieve sector (A + B)	481	208	203	178	162	149	152
Tekort/overschot (% bbp)	5,9%	2,5%	2,3%	2,0%	1,7%	1,5%	1,5%
bbp (IMF, april 2026)	8.083	8.361	8.686	8.992	9.305	9.625	9.946

Bronnen: vierde uitvoeringsrapportage 2025, eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026/voorjaarsnota en ontwerpbegroting 2027

Zowel de SVb als de AZV verwachten in de komende jaren substantiële overschotten te realiseren. Door de vergrijzing laat de meerjarenbegrotingen van deze fondsen evenwel een verslechtering van de resultaten zien. In de geprojecteerde schuldontwikkeling van de collectieve sector wordt rekening gehouden dat het land en de sociale fondsen een afspraak hebben gemaakt over de aanwending van de verwachte overschotten van het land, de AZV en de SVb voor schuldreductie.

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Het CAft adviseert op basis van artikel 10 lid 1 van de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) bij de ontwerpbegroting 2027.

² Van het resultaat betreft AWG 87 miljoen het wettelijke vereiste overschot van 1 procent van het bbp. Met het overig deel van het begroot financieringsoverschot van AWG 116 miljoen wordt een deel van de tekorten in de periode 2015-2022 gecompenseerd.

³ LAft, artikel 14 lid 3a

⁴ Aruba maakt voor 2027 gebruik van de bbp-raming van de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEZHI), het CAft maakt gebruik van de bbp-raming van het IMF (april 2026). Hierdoor rapporteert Aruba een schuldquote van 54 procent in de OB, terwijl het CAft uitkomt op een schuldquote van 53 procent.

⁵ LAft, artikel 14 lid 1e.

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁷ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.